

2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΑΡΧΑΙΑ

Α' Γενικού Λυκείου

Μ. Τετάρτη 4 Απριλίου 2018 | Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΘΕΜΑΤΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ Α'

Θουκυδίδου Ιστορία, Βιβλίο 3, Κεφάλαιο 81, παρ. 1-5

[1] οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθὺς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται.

[2] Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἅς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ὧσφ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἱκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχέιν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον.

[3] οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

[4] ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἅς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

[5] πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄

Θουκυδίδου, Ιστορία, Βιβλίο 3, Κεφάλαιο 82, παρ. 2-4

[2] Οι εμφύλιες συγκρούσεις έφεραν μεγάλες και αμέτρητες συμφορές στις πολιτείες, συμφορές που γίνονται και θα γίνονται πάντα όσο δεν αλλάζει η φύση του ανθρώπου, συμφορές που μπορεί να είναι βαρύτερες ή ελαφρότερες και έχουν διαφορετική μορφή ανάλογα με τις περιστάσεις. Σε καιρό ειρήνης και όταν ευημερεί ο κόσμος και οι πολιτείες, οι άνθρωποι είναι ήρεμοι γιατί δεν τους πιέζουν ανάγκες φοβερές. Αλλά όταν έρθει ο πόλεμος που φέρνει στους ανθρώπους την καθημερινή στέρηση, γίνεται **δάσκαλος της βίας** και ερεθίζει τα πνεύματα του πλήθους σύμφωνα με τις καταστάσεις που δημιουργεί.

[3] Ο εμφύλιος πόλεμος, λοιπόν, μεταδόθηκε από πολιτεία σε πολιτεία. Κι όσες πολιτείες έμειναν τελευταίες, έχοντας μάθει τι είχε γίνει αλλού, προσπαθούσαν να υπερβάλλουν σ' επινοητικότητα, σε ύπουλα μέσα και σε ανήκουστες εκδικήσεις.

[4] Για να δικαιολογούν τις πράξεις τους, άλλαζαν ακόμα και την σημασία των λέξεων. Η παράλογη τόλμη θεωρήθηκε ανδρεία και αφοσίωση στο κόμμα, η προσωπική διστακτικότητα θεωρήθηκε δειλία που κρύβεται πίσω από εύλογες προφάσεις και η σωφροσύνη προσωπίδα της ανανδρίας. Η παραφορά θεωρήθηκε ανδρική αρετή, ενώ η τάση να εξετάζονται προσεκτικά όλες οι όψεις ενός ζητήματος θεωρήθηκε πρόφαση για υπεκφυγή.

2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

- A.** Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το παρακάτω απόσπασμα: «ἡμέρας τε ἑπτὰ ... ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.»

Μονάδες 30

ΘΕΜΑ Β

- B.1.** Να εντοπίσετε το έμμεσο σχόλιο που κάνει ο Θουκυδίδης για τη στάση που κράτησε ο Ευρυμέδοντας απέναντι στις εγκληματικές ενέργειες των δημοκρατικών Κερκυραίων.

Μονάδες 10

- B.2.** Να σχολιάσετε τη φράση «δάσκαλος της βίας» (μεταφρασμένο κείμενο) αξιοποιώντας τόσο το πρωτότυπο όσο και το μεταφρασμένο κείμενο.

Μονάδες 10

- B.3.** Οι δημοκρατικοί με το πρόσχημα της πολιτικής ανισότητας επέδειξαν βίαιη συμπεριφορά απέναντι στους ολιγαρχικούς σύμφωνα με όσα μας περιγράφει ο Θουκυδίδης. Τι πληροφορίες μας δίνει αυτή η περιγραφή για την κοινωνική ανισότητα στην αρχαία κερκυραϊκή κοινωνία;

Μονάδες 10

- B.4.** Να γράψετε δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω προτάσεις τη λέξη Σωστό αν είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος αν είναι λανθασμένη:

1. Ο Θουκυδίδης καταγόταν από τον Άλιμο της Αττικής.
2. Ο Θουκυδίδης κατέγραψε τα συγκλονιστικά γεγονότα των Περσικών πολέμων.
3. Το έργο του Θουκυδίδη είναι το παλαιότερο πεζό κείμενο σε αττική διάλεκτο.
4. Ο Θουκυδίδης προσβλήθηκε και ο ίδιος από τον καταστρεπτικό λοιμό.
5. Ο Θουκυδίδης χρησιμοποιεί το σύμπλεγμα ττ αντί για σσ.
6. Η γλώσσα του Θουκυδίδη είναι η λεγόμενη «αρχαία σπαρτιατική».
7. Ο Θουκυδίδης θαυμάστηκε για το βάθος του προβληματισμού του.
8. Ο ιστορικός ολοκλήρωσε το έργο του.

2018 | Φάση 2 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

9. Ο Θουκυδίδης αν και αριστοκράτης πίστευε πως ο Περικλής ενσαρκώνει το πρότυπο του ηγέτη.
10. Ο πολίτης έχει χρέος να φερθεί υπεύθυνα με λογική και σύνεση, σύμφωνα με τον ιστορικό.

Μονάδες 10

- B.5.** Να εντοπίσετε στο πρωτότυπο κείμενο έναν ετυμολογικά συγγενή τύπο για καθεμιά από τις ακόλουθες λέξεις: φαρέτρα, ιδιοχρησία, ιδεατός, σχήμα, άφιξη, μισαλλοδοξία, απόσπασμα.

Μονάδες 10

- B.6.** Να γράψετε τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

- α) τῆς νυκτός:** την κλητική ενικού αριθμού
τάς ναῦς: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
οἱ πολλοί: τη γενική πληθυντικού αριθμού του υπερθετικού βαθμού
τὴν πόλιν: την κλητική ενικού αριθμού
τῶν ἐχθρῶν: τη δοτική ενικού αριθμού

Μονάδες 5

- β) ὄφθῶσιν:** το γ' πληθυντικό πρόσωπο της ευκτικής του ίδιου χρόνου
ὑποσχεῖν: το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα
ἀπεσπῶντο: τον ίδιο τύπο στην οριστική ενεστώτα
ἀπέθανον: το δεύτερο ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ίδιου χρόνου στη φωνή που βρίσκεται
ὑπερενεγκόντες: το β' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του ίδιου χρόνου

Μονάδες 5

- B.7. α)** Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις λέξεις που σας δίνονται: προσπλεύσας, ἐπιφέροντες, σφίσιν, ὑπὸ τῶν λαβόντων, ἀπὸ τῶν ἱερῶν.

Μονάδες 5

- β)** Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση (εἶδος, εισαγωγή, εκφορά, εξάρτηση, λειτουργία) της δευτερεύουσας πρότασης: «καὶ οἶον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι».

Μονάδες 5